



WORLD BANK GROUP
Institutions

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЯК ЕЛЕМЕНТ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВИ ТА ІНВЕСТИЦІЙ В МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ

Облік нефінансових активів: актуальні питання
обліку основних засобів, інвестиційної нерухомості
та оренди

місцевий експерт Світового банку
Ольга Куценко

Листопад 5–7, 2025



Облік нефінансових активів. Нормативно – правові акти

Бюджетний кодекс України

- **Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»**
- **Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 "Основні засоби"** (наказ Міністерства фінансів України від 12.10.2010 № 1202)
- **Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 129 "Інвестиційна нерухомість"** (наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 № 1629)
- **Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 136 «Біологічні активи»** (наказ Міністерства фінансів України від 15.11.2017 № 943)

Облік нефінансових активів. Нормативно – правові акти

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 126 «Оренда» (наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 № 1629)

➤ **Методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору** (наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 11)

План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі
(наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2013 р. № 1203)

Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами (наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2015 р. № 1219)

Глава 4. БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС ТА ЙОГО УЧАСНИКИ

Порядок використання бюджетних коштів має містити: (стаття 20 п. 7)

вимоги щодо необхідності відображення у первинному та бухгалтерському обліку отриманих (створених) оборотних і необоротних активів бюджетними установами та одержувачами бюджетних коштів, у тому числі отриманих (створених) в результаті проведення централізованих заходів

Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні

Принципи та методи ведення бухгалтерського обліку для розпорядників бюджетних коштів, визначаються **національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі**, які розроблені на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору та затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту.

План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі

Клас 1. Нефінансові активи

Рахунки цього класу призначені для узагальнення інформації про наявність і рух основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, запасів, біологічних активів, капітальних інвестицій, зносу (амортизації) необоротних активів тощо.

Рахунок 10 «Основні засоби» призначено для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух основних засобів, які контролюються суб'єктом державного сектору, а також об'єктів інвестиційної нерухомості.

Рахунок 11 «Інші необоротні матеріальні активи» призначено для обліку та узагальнення інформації про наявність та рух інших необоротних матеріальних активів, які не відображені у складі об'єктів обліку на рахунку 10 «Основні засоби».

Рахунок 17 «Біологічні активи» призначено для обліку й узагальнення інформації про наявність і рух довгострокових та поточних біологічних активів рослинництва та тваринництва, які здатні давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, крім плодоносних рослин, які обліковуються на рахунку 10 «Основні засоби».

НП(С)БОДС 121 "Основні засоби"

Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку та розкриття у фінансовій звітності інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи (далі - основні засоби) та незавершені капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи.

Не поширюється на основні засоби, що утримуються з метою продажу, інвестиційну нерухомість, довгострокові біологічні активи, невідтворювані природні ресурси та корисні копалини, особливості обліку яких визначаються іншими національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі.

Основні засоби - матеріальні активи, які утримуються для використання їх у виробництві/діяльності або при постачанні товарів, виконанні робіт і наданні послуг для досягнення поставленої мети та/або задоволення потреб суб'єкта державного сектору або здавання в оренду іншим особам і використовуються, за очікуванням, більше одного року.

НП(С)БОДС 121 "Основні засоби"

Об'єкт основних засобів визнається активом коли:

існує ймовірність отримання суб'єктом державного сектору майбутніх економічних вигід, пов'язаних з його використанням, та/або він має потенціал корисності для суспільства; і вартість об'єкта основних засобів може бути визначена.

Капітальні інвестиції у будівництво, виготовлення, реконструкцію, модернізацію, придбання об'єктів необоротних матеріальних активів, введення яких в експлуатацію на дату балансу не відбулося, обліковуються як незавершені капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи.

Зарахування об'єктів капітальних інвестицій до складу основних засобів відбувається після введення в експлуатацію відповідних активів.

НП(С)БОДС 121 "Основні засоби"

Витрати на придбання або створення основних засобів обліковуються як капітальні інвестиції на відповідних субрахунках:

1311 - для основних засобів

1.1312 - для інших необоротних матеріальних активів

2.1314 - для довгострокових біологічних активів

Облік основних засобів та інших необоротних матеріальних активів неможливий без використання субрахунків **рахунку 13 «Капітальні інвестиції»**, оскільки спочатку накопичуються витрати, що в результаті формують капітальні інвестиції в активи. Первинними документами для реєстрації таких операцій є накладна, акт виконаних робіт, акт наданих послуг (наприклад, з транспортування, монтажу тощо).

НП(С)БОДС 121 "Основні засоби"

Після введення основних засобів у експлуатацію вони стають активами. Об'єкт основних засобів оцінюється за первісною вартістю, якою є:

вартість придбання у разі придбання за плату;

собівартість виробництва у разі самостійного виготовлення (створення);

справедлива вартість у разі отримання без оплати від фізичних та юридичних осіб (крім суб'єктів державного сектору);

первісна (переоцінена) вартість основних засобів у разі отримання без оплати від суб'єктів державного сектору;

справедлива вартість у разі отримання об'єкта основних засобів у результаті обміну на інший актив згідно із законодавством;

умовна вартість у разі відсутності активного ринку.

НП(С)БОДС 121 "Основні засоби"

Первісна вартість об'єкта основних засобів у разі придбання за плату складається з таких витрат:

суми, що сплачують постачальникам активів та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків);

реєстраційні збори, державне мито та аналогічні платежі, що здійснюються у зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів;

суми ввізного мита;

суми непрямих податків у зв'язку з придбанням (створенням) основних засобів (якщо вони не відшкодовуються суб'єктові державного сектору);

витрати зі страхування ризиків доставки основних засобів;

витрати на транспортування, установку, монтаж, налагодження основних засобів;

інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, у якому вони придатні для використання із запланованою метою.

НП(С)БОДС 121 "Основні засоби"

Фінансові витрати не включаються до первісної вартості основних засобів, придбаних (створених) повністю або частково за рахунок запозичень (за винятком фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі).

Собівартість виробництва (створення) об'єкта основних засобів складається з витрат, понесених суб'єктом державного сектору на його виготовлення (створення).

Порядок складання типових форм

Основні засоби у бухгалтерському обліку відображаються на рахунку **10** «Основні засоби», інші необоротні матеріальні активи – на рахунку **11** «Інші необоротні матеріальні активи» та біологічних активів рослинництва і тваринництва на рахунку **17** «Біологічні активи». При введенні активів в експлуатацію складається **Акт введення в експлуатацію основних засобів**, та заповнюється відповідний реєстр аналітичного обліку основних засобів:

Інвентарна картка обліку основних засобів

1.Картка групового обліку основних засобів

1.Інвентарна картка обліку тварин і багаторічних насаджень

Форми та Порядок складання типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору затверджені наказом Міністерства фінансів України від 13.09.2016 № 818.

Порядок складання типових форм

Інформація про основні засоби вноситься до інвентарної картки із зазначенням назви об'єкта, інвентарного (номенклатурного) номера, року випуску (побудови), паспорта (моделі, типу, марки), місцезнаходження об'єкта при оприбуткуванні, первісної, ліквідаційної вартості та вартості, яка амортизується, строку корисного використання, короткої характеристики об'єкта, зміни у вартості об'єкта, нарахованої амортизації та інших відомостей. На основний засіб, що був в експлуатації, наводиться сума накопиченого зносу.

Отримання основних засобів, безоплатно, як гуманітарна допомога

Первісною вартістю основних засобів, отриманих безоплатно від фізичних та юридичних осіб (крім суб'єктів державного сектору), є їх справедлива вартість на дату отримання з урахуванням витрат, у разі придбання за плату чи самостійного виготовлення (створення).

Первісною вартістю основних засобів, отриманих безоплатно від фізичних та юридичних осіб (крім суб'єктів державного сектору), може бути вартість, щодо якої є достовірна інформація, зокрема згідно з відповідними первинними документами, з урахуванням витрат, передбачених при придбанні за плату чи самостійного виготовлення (створення).

Отримання основних засобів, безоплатно, як гуманітарна допомога

Безоплатне отримання основних засобів оформлюється Актом приймання-передачі основних засобів

Вартість безоплатно отриманих основних засобів (крім внутрішнього переміщення в межах органу, уповноваженого управляти об'єктами державної (комунальної) власності) відображається на відповідному субрахунку рахунку **10 «Основні засоби»**

Дохід від безоплатно отриманих основних засобів відображається за кредитом субрахунку 7511 «Доходи за необмінними операціями»

Збільшення внесеного капіталу відображається кореспонденцією за Д-т 7511 "Доходи за необмінними операціями" та К-т 51 "Внесений капітал"

Сума зносу, нарахованого на об'єкти основних засобів, які перебували в експлуатації, відображається кореспонденцією за Д-т 51 "Внесений капітал" К-т 1411 "Знос основних засобів"

Отримання основних засобів, безоплатно, від суб'єктів державного сектору

Первісна вартість основних засобів, **отриманих безоплатно від суб'єктів державного сектору**, дорівнює первісній (переоціненій) вартості основних засобів суб'єкта державного сектору, що їх передав, з урахуванням витрат, передбачених при придбанні за плату чи самостійного виготовлення (створення), з наведенням нарахованої суми зносу.

У разі якщо відсутня достовірна інформація щодо первісної вартості основних засобів, первісна вартість визначається на рівні справедливої вартості на дату отримання, оцінка якої проводиться відповідно до законодавства.

Вартість безоплатно отриманих основних засобів від суб'єктів державного сектору, які відповідно до законодавства виконують функції з управління об'єктами державної (комунальної) власності, **у межах відповідного бюджету відображаються за Д-т 10 «Основні засоби» та К-т 51 «Внесений капітал»**

Відображення нарахованої суми зносу на основні засоби, що отримані безоплатно від суб'єктів державного сектору у межах відповідного бюджету **відображаються за Д-т 5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду», 5512 «Накопичені фінансові результати виконання кошторису» та К-т 1411 «Знос основних засобів»**

Безоплатне передання капітальних інвестицій

Вартість безоплатно переданих капітальних інвестицій в об'єкти незавершеного будівництва за операціями з внутрішнього переміщення в межах органу, уповноваженого управляти об'єктами державної (комунальної) власності, у випадках, передбачених законодавством, відображаються за **Д-т 5511** «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду», **5512** «Накопичені фінансові результати виконання кошторису» та **К-т 1311** «Капітальні інвестиції в основні засоби», **1312** «Капітальні інвестиції в інші необоротні матеріальні активи», **1314** «Капітальні інвестиції в довгострокові біологічні активи».

Одночасно проводиться запис про віднесення до фінансових результатів коштів цільового фінансування, що спрямовувались на об'єкти незавершеного будівництва за **Д-т 54** «Цільове фінансування» та **К-т 5511** «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду», **5512** «Накопичені фінансові результати виконання кошторису»

Безоплатне отримання капітальних інвестицій

Відображення вартості безоплатно отриманих капітальних інвестицій в об'єкти незавершеного будівництва за операціями з внутрішнього переміщення в межах органу, уповноваженого управляти об'єктами державної (комунальної) власності, у випадках, передбачених законодавством відображаються за Д-т **1311** «Капітальні інвестиції в основні засоби», **1312** «Капітальні інвестиції в інші необоротні матеріальні активи», **1314** «Капітальні інвестиції в довгострокові біологічні активи» та К-т **5511** «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду», **5512** «Накопичені фінансові результати виконання кошторису»

Зарахування об'єктів незавершеного будівництва, безоплатно отриманих за операціями з внутрішнього переміщення в межах органу, уповноваженого управляти об'єктами державної (комунальної) власності, у випадках, передбачених законодавством, до складу основних засобів після введення в експлуатацію відображається за Д-т **10** «Основні засоби», **11** «Інші необоротні матеріальні активи» та К-т **1311** «Капітальні інвестиції в основні засоби», **1312** «Капітальні інвестиції в інші необоротні матеріальні активи», **1314** «Капітальні інвестиції в довгострокові біологічні активи».

Водночас проводиться другий запис Д-т **5511** «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду», **5512** «Накопичені фінансові результати виконання кошторису» та К-т **51** «Внесений капітал».

НП(С)БОДС 121 "Основні засоби"

Збільшують первісну вартість основних засобів:

- витрати на поліпшення об'єкта основних засобів на (реконструкцію (реставрацію), модернізацію, добудову, дообладнання) протягом усього строку використання, якщо існує ймовірність отримання суб'єктом державного сектору майбутніх економічних вигід, що перевищують первісно оцінений рівень його продуктивності, та/або збільшення потенціалу корисності цього об'єкта.

Визнаються витратами звітного періоду:

- витрати на утримання об'єкта основних засобів (проведення технічного нагляду, технічного обслуговування та ремонту), які здійснюються для відновлення або підтримання суб'єктом державного сектору майбутніх економічних вигід або потенціалу корисності на первісно оціненому рівні продуктивності об'єкта основних засобів, **визнаються витратами звітного періоду, в якому вони були понесені.**

НП(С)БОДС 121 "Основні засоби"

Суб'єктом державного сектору **об'єкт основних засобів може переоцінюватися**, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на річну дату балансу. У разі переоцінки об'єкта основних засобів здійснюється одночасна переоцінка всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт.

Порогом суттєвості для проведення переоцінки об'єктів основних засобів приймається величина, що дорівнює 10-відсотковому відхиленню залишкової вартості об'єктів основних засобів від їх справедливої вартості.

Переоцінена первісна вартість та сума зносу об'єкта основних засобів визначаються множенням відповідно первісної вартості і суми зносу об'єкта основних засобів на індекс переоцінки. Індекс переоцінки визначається діленням справедливої вартості об'єкта, який переоцінюється, на його залишкову вартість.

НП(С)БОДС 121 "Основні засоби"

Нарахування амортизації здійснюється протягом строку корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів при визнанні цього об'єкта активом (при зарахуванні на баланс) і призупиняється на період його реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання та консервації. Також амортизація не нараховується на об'єкти основних засобів, доступ до яких обмежений у зв'язку з тим, що вони перебувають на тимчасово окупованій території та/або на території проведення антитерористичної операції та/або в районах проведення воєнних (бойових) дій у період дії воєнного стану

Строк корисного використання та ліквідаційна вартість об'єкта основних засобів переглядаються на кінець звітного року у разі зміни очікуваних економічних вигод від його використання

Амортизація об'єкта основних засобів нараховується, з урахуванням нового строку корисного використання та ліквідаційної вартості, починаючи з місяця, наступного за місяцем зміни строку корисного використання та/або ліквідаційної вартості



НП(С)БОДС 121 "Основні засоби"

Амортизація основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів) суб'єктами державного сектору нараховується із застосуванням прямолінійного методу.

Амортизація інших необоротних матеріальних активів нараховується в першому місяці передачі у використання об'єкта необоротних активів у розмірі 50 відсотків його первісної вартості та решта 50 відсотків первісної вартості - у місяці їх вилучення з активів (списання з балансу).

НП(С)БОДС 121 "Основні засоби"

Вартість об'єкта основних засобів розподіляється на систематичній основі протягом строку його корисного використання (експлуатації) шляхом нарахування амортизації на дату балансу. За рішенням керівника суб'єкта державного сектору у розпорядчому документі про облікову політику може бути передбачено нарахування амортизації на річну дату балансу

Місячна сума амортизації визначається діленням річної суми амортизації на 12

Нарахування амортизації починається з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт основних засобів став придатним для корисного використання та введений в експлуатацію

Нарахування амортизації припиняється, починаючи з місяця, наступного за місяцем вибуття об'єкта основних засобів, переведення його на реконструкцію, модернізацію, добудову, дообладнання, консервацію

При вибутті об'єкта основних засобів суб'єкт державного сектору нараховує амортизацію в місяці його вибуття

Відображення нарахування амортизації

Нарахована амортизація основних засобів відображається записом:

Д-т 8014, 8114 «Амортизація»

К-т 1411 «Знос основних засобів», **1412** «Знос інших необоротних матеріальних активів»,
1414 «Знос інвестиційної нерухомості», **1415** «Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів»

Нарахована амортизація безоплатно отриманих основних засобів (гуманітарна допомога) відображається записом:

Д-т 8014, 8114 «Амортизація»

К-т 1411 «Знос основних засобів», **1412** «Знос інших необоротних матеріальних активів»,

Водночас проведення другого запису

Д-т 51 «Внесений капітал»

К-т 7511 «Доходи за необмінними операціями», **7523** «Інші надходження»

НП(С)БОДС 121 "Основні засоби"

Припинення визнання об'єкта основних засобів активом суб'єкта державного сектору настає у разі його ліквідації, вибуття внаслідок продажу, передачі без оплати або невідповідності критеріям визнання активом.

У разі вибуття об'єкта основних засобів з балансу списуються його первісна (переоцінена), балансова вартість та сума зносу.

Усі вузли, деталі, матеріали та агрегати розібраного та демонтованого обладнання, придатні для ремонту іншого обладнання чи для подальшого використання, а також матеріали, отримані в результаті списання основних засобів, оприбутковуються з відображенням на рахунках бухгалтерського обліку **запасів**. Отримані в результаті списання **основні засоби** оприбутковуються з відображенням на рахунках бухгалтерського обліку основних засобів.

НП(С)БОДС 121 "Основні засоби"

При вибутті об'єкта основних засобів, непридатні для використання вузли, деталі, матеріали та агрегати оприбутковуються як вторинна сировина (металобрухт тощо).

Оцінка придатних вузлів, деталей, матеріалів та агрегатів, отриманих в результаті списання основних засобів, проводиться за чистою вартістю реалізації або в оцінці можливого їх використання, яка може бути визначена, виходячи з вартості подібних запасів за наявності їх на балансі суб'єкта державного сектору з урахуванням ступеня їх придатності до експлуатації.

Сума оприбуткованих активів, отриманих від ліквідації та розбирання необоротних активів, які залишені для ремонту та інших потреб установи, визнається доходом спеціального фонду суб'єкта державного сектору.

НП(С)БОДС 129 "Інвестиційна нерухомість"

Нефінансові активи узагальнюють інформацію про наявність та рух основних засобів, які контролюються суб'єктом державного сектору, а також **об'єктів інвестиційної нерухомості**.

Інвестиційна нерухомість - це нерухомість (земельна ділянка, споруда, будівля (частина будівлі) або їх поєднання), утримувана власником або орендарем відповідно до договору фінансової оренди з метою отримання орендних платежів та/або збільшення власного капіталу, а не для використання у виробництві та/або постачанні товарів, при наданні послуг та/або для адміністративних цілей, продажу в процесі звичайної діяльності.

Операційна нерухомість - нерухомість (земельна ділянка, споруда, будівля (частина будівлі) або їх поєднання), утримувана власником або орендарем відповідно до договору фінансової оренди з метою використання у виробництві та/або постачанні товарів, при наданні послуг та/або для адміністративних цілей.

НП(С)БОДС 129 "Інвестиційна нерухомість"

Приклади інвестиційної нерухомості:

земельна ділянка, утримувана довгостроково для збільшення власного капіталу, а не короткостроково для продажу у процесі звичайної діяльності;

земельна ділянка, утримувана для використання в майбутньому, мету використання якої ще не визначено. Якщо суб'єкт державного сектору ще не визначив, чи буде земельна ділянка використовуватися як операційна нерухомість, чи для продажу у короткостроковій перспективі у процесі звичайної діяльності, тоді така земельна ділянка вважається утримуваною для збільшення власного капіталу;

будівля, яка є власністю суб'єкта державного сектору (або як право користування будівлею, утримуваною суб'єктом державного сектору) та надана в оренду за одним або кількома договорами про операційну оренду;

будівля, яка не зайнята, але утримується для надання в оренду за одним або кількома договорами про операційну оренду.

НП(С)БОДС 129 "Інвестиційна нерухомість"

З метою бухгалтерського обліку не вважається інвестиційною нерухомістю:

Операційна нерухомість, а також нерухомість, що утримується для використання в майбутньому як операційна нерухомість або для майбутньої забудови та подальшого використання як операційна нерухомість;

Нерухомість, що утримується з метою продажу за умов звичайної діяльності;

Нерухомість, що перебуває в процесі будівництва або поліпшення з метою продажу за умов звичайної діяльності;

Нерухомість, що утримується для надання соціальних послуг, яка також забезпечує надходження грошових коштів;

Нерухомість, що утримується у спеціальних цілях;

Нерухомість, надана в оренду іншому суб'єкту господарювання за угодою про фінансову оренду;

Операційна нерухомість, стосовно якої очікується вибуття.

НП(С)БОДС 129 "Інвестиційна нерухомість"

Якщо певна нерухомість уключає частину, яка утримується з метою отримання орендної плати та/або для збільшення власного капіталу, та іншу частину, що є операційною нерухомістю, і ці частини можуть бути відчужені окремо (або окремо надані в оренду згідно з договором про фінансову оренду), ці частини відображаються як окремі інвентарні об'єкти. Якщо ці частини не можуть бути відчужені окремо, нерухомість визнається інвестиційною нерухомістю за умови її використання переважно з метою отримання орендної плати та/або для збільшення власного капіталу.

За наявності ознак, за яких нерухомість може бути віднесена і до операційної нерухомості, і до інвестиційної нерухомості, суб'єкт державного сектору розробляє критерії щодо їх розмежування.

НП(С)БОДС 129 "Інвестиційна нерухомість"

Переведення нерухомості до інвестиційної нерухомості або виведення її зі складу інвестиційної нерухомості здійснюється лише в разі зміни характеру використання нерухомості, що засвідчується:

- 1) початком використання її як операційної нерухомості з переведенням об'єкта з інвестиційної нерухомості до операційної нерухомості;
- 2) початком підготовки її до продажу з переведенням об'єкта з інвестиційної нерухомості до складу запасів;
- 3) завершенням використання її як операційної нерухомості з переведенням до інвестиційної нерухомості;
- 4) початком операційної оренди іншою стороною з переведенням об'єкта зі складу запасів до інвестиційної нерухомості.

НП(С)БОДС 129 "Інвестиційна нерухомість"

У разі переведення інвестиційної нерухомості, що оцінювалась за справедливою вартістю, до операційної нерухомості або до запасів, вартість таких основних засобів чи запасів визначається за справедливою вартістю інвестиційної нерухомості на дату такого переведення.

При переведенні операційної нерухомості до інвестиційної, що оцінюватиметься за справедливою вартістю, різниця між балансовою (залишковою) вартістю операційної нерухомості і справедливою вартістю інвестиційної нерухомості відображається відповідно до НП(С)БОДС 121 «Основні засоби».

При переведенні із запасів до інвестиційної нерухомості, що оцінюватиметься за справедливою вартістю, різниця між справедливою вартістю нерухомості на дату переведення та її балансовою (залишковою) вартістю визнається доходами або витратами звітного періоду, у якому відбулося таке переведення.

При завершенні будівництва або поліпшення інвестиційної нерухомості, яка обліковуватиметься за справедливою вартістю, різниця між справедливою вартістю нерухомості на цю дату та її балансовою вартістю визнається доходами або витратами звітного періоду, у якому відбулося завершення будівництва.

НП(С)БОДС 129 "Інвестиційна нерухомість"

Інвестиційна нерухомість, що обліковується за первісною вартістю, зменшеною на суму нарахованої амортизації з урахуванням втрат від зменшення корисності та вигід від її відновлення, переоцінці не підлягає.

Оцінка інвестиційної нерухомості за справедливою вартістю ґрунтується на цінах активного ринку на подібну нерухомість і в подібному стані у тій самій місцевості за подібних умов договорів оренди без вирахування витрат, пов'язаних з продажем або іншим вибуттям, та не враховує майбутніх витрат на поліпшення або збільшення корисності нерухомості і відповідні майбутні вигоди від цих майбутніх витрат.

НП(С)БОДС 129 "Інвестиційна нерухомість"

Первісною вартістю об'єкта інвестиційної нерухомості, отриманого в результаті обміну на інший актив згідно із законодавством, є його справедлива вартість на дату оприбуткування. Якщо справедливу вартість отриманого або переданого активу визначити неможливо, первісною вартістю отриманого об'єкта інвестиційної нерухомості є первісна (переоцінена) вартість переданого активу з урахуванням суми нарахованої амортизації.

Отримана безоплатно або за умовною вартістю інвестиційна нерухомість зараховується на баланс суб'єкта державного сектору за її справедливою вартістю на дату отримання

НП(С)БОДС 129 "Інвестиційна нерухомість"

Якщо справедливу вартість інвестиційної нерухомості достовірно визначити неможливо, нерухомість обліковується відповідно до НП(С)БОДС 121 "Основні засоби".

Сума збільшення або зменшення справедливої вартості інвестиційної нерухомості на дату балансу відображається у складі доходів або витрат звітного періоду.

НП(С)БОДС 129 "Інвестиційна нерухомість"

Визнання інвестиційної нерухомості припиняється у разі:

вибуття об'єкта внаслідок продажу, ліквідації, вилучення, невідповідності критеріям визнання активу з інших підстав;

переведення з інвестиційної нерухомості до операційної нерухомості або

припинення використання такої інвестиційної нерухомості з виключенням очікування отримання будь-яких економічних вигід або потенціалу корисності від її вибуття.

Фінансовий результат від вибуття інвестиційної нерухомості визначається вирахуванням з доходу від вибуття її балансової вартості, непрямих податків і витрат, пов'язаних з вибуттям інвестиційної нерухомості.

НП(С)БОДС 136 " Біологічні активи "

Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про біологічні активи, пов'язані із сільськогосподарською діяльністю, і про одержані в процесі їх біологічних перетворень додаткові біологічні активи й сільськогосподарську продукцію під час збирання врожаю та розкриття у фінансовій звітності інформації про них.

Біологічний актив - жива тварина або рослина, яка в процесі біологічних перетворень здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи.

НП(С)БОДС 136 " Біологічні активи "

Біологічний актив та/або сільськогосподарська продукція визнаються активами, якщо:

- суб'єкт державного сектору контролює активи в результаті минулих подій,
- існує ймовірність отримання в майбутньому економічної вигоди та/або потенціалу корисності, пов'язаних з їх використанням, та
- їх вартість може бути достовірно визначена.

Одиницею обліку біологічних активів є окремий вид біологічних активів або їх група.

НП(С)БОДС 136 " Біологічні активи "

Біологічні активи класифікують за такими групами:

Довгострокові біологічні активи

робоча худоба;

продуктивна худоба;

багаторічні насадження;

інші довгострокові біологічні активи.

НП(С)БОДС 136 " Біологічні активи "

Біологічні активи класифікують за такими групами:

Поточні біологічні активи:

тварини на вирощуванні та відгодівлі;

біологічні активи в стані біологічних перетворень (крім тварин на вирощуванні та відгодівлі);

інші поточні біологічні активи.

НП(С)БОДС 136 " Біологічні активи "

Біологічні активи при їх первісному визнанні оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж, крім випадків, коли справедливу вартість достовірно визначити неможливо.

Додаткові біологічні активи при первісному визнанні оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж. Первісне визнання додаткових біологічних активів відображається в тому звітному періоді, в якому вони відокремлені від біологічного активу.

Біологічні активи відображаються на дату балансу за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж.

НП(С)БОДС 136 " Біологічні активи "

Довгострокові біологічні активи, справедливу вартість яких на дату балансу достовірно визначити неможливо, можуть визнаватися та відображатися за первісною вартістю з урахуванням накопиченої амортизації і втрат від зменшення корисності. Оцінка й амортизація таких довгострокових біологічних активів здійснюється відповідно до **НП(С)БОДС 121 "Основні засоби"** та **НП(С)БОДС 127 "Зменшення корисності активів"**.

Поточні біологічні активи, справедливу вартість яких на дату балансу достовірно визначити неможливо, можуть визнаватися та відображатися за виробничою собівартістю, крім поточних біологічних активів рослинництва, які визнаються і відображаються як незавершене виробництво. Оцінка таких поточних біологічних активів здійснюється відповідно до **НП(С)БОДС 123 "Запаси"**.

НП(С)БОДС 126 "Оренда"

Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про орендні операції та її розкриття у фінансовій звітності орендарів та орендодавців.

Не поширюється на оцінку активів, яка визначається в інших національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку в державному секторі, зокрема об'єктів інвестиційної нерухомості, біологічних активів, а також договорів оренди, пов'язаних із розвідкою та використанням природних та подібних невідтворюваних ресурсів (за винятком оренди земельних ділянок), використанням авторського і суміжних з ним прав.

НП(С)БОДС 126 "Оренда"

Оренда - договір, за яким орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку.

- **операційна оренда** - оренда інша, ніж фінансова;
- **фінансова оренда** - оренда, що передбачає передачу орендарю всіх ризиків та вигід, пов'язаних з правом користування та володіння активом.

НП(С)БОДС 126 "Оренда"

Облік операційної оренди передбачає:

Облік операційної оренди в орендаря

Отримані в операційну оренду активи суб'єктом державного сектору (орендарем) відображаються на позабалансовому рахунку бухгалтерського обліку за вартістю, зазначеною в договорі про оренду.

Облік операційної оренди в орендодавця

Суб'єкт державного сектору (орендодавець) відображає вартість і нарахування амортизації об'єкта операційної оренди відповідно до вимог, визначених у НП(С)БОДС 121 «Основні засоби» та НП(С)БОДС 122 «Нематеріальні активи».

НП(С)БОДС 126 "Оренда"

Суб'єкт державного сектору (орендодавець) відображає вартість і нарахування амортизації об'єкта операційної оренди відповідно до вимог, визначених у **НП(С)БОДС 121 "Основні засоби"**.

Втрати від зменшення корисності об'єктів операційної оренди визнаються орендодавцем у порядку, передбаченому іншими національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі.

Відображення нефінансових активів у річній фінансовій звітності

Перед складанням річної фінансової звітності суб'єкти державного сектору повинні здійснити заходи, з метою забезпечення включення до звітності достовірної інформації, без помилок та перекручень.

Проведення інвентаризації є обов'язковим перед складанням річної фінансової звітності.

Проведення річної інвентаризації

Порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань та оформлення її результатів, визначено у **Положенні про інвентаризацію активів та зобов'язань** (Наказ Міністерства фінансів України 02.09.2014 № 879).

Інвентаризація проводиться суцільно, всіх активів незалежно від їх місцезнаходження, у тому числі активи, що передані в оренду або перебувають на реконструкції, модернізації, консервації, у ремонті, запасі або резерві незалежно від технічного стану.

Інвентаризації підлягають активи, які обліковуються на позабалансових рахунках, зокрема об'єкти операційної оренди основних засобів, матеріальні цінності на відповідальному зберіганні, переробці, монтажі.

Результати інвентаризації на підставі затвердженого протоколу інвентаризаційної комісії відображаються у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності того звітного періоду, у якому закінчена інвентаризація.

Проведення річної інвентаризації

Інвентаризація проводиться з метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства. Під час інвентаризації активів і зобов'язань перевіряються і документально підтверджуються їх наявність, стан, відповідність критеріям визнання і оцінка. При цьому забезпечуються:

виявлення фактичної наявності активів та перевірка повноти відображення зобов'язань, коштів цільового фінансування, витрат майбутніх періодів;

установлення лишку або нестачі активів шляхом зіставлення фактичної їх наявності з даними бухгалтерського обліку;

виявлення активів, які частково втратили свою первісну якість та споживчу властивість, застарілих, а також матеріальних та нематеріальних активів, що не використовуються, невикористаних сум забезпечення;

виявлення активів і зобов'язань, які не відповідають критеріям визнання.

Проведення річної інвентаризації

Інвентаризація активів та зобов'язань перед складанням річної фінансової звітності проводиться до дати балансу в період:

трьох місяців для необоротних активів (крім незавершених капітальних інвестицій, об'єктів основних засобів, які на момент інвентаризації будуть знаходитися поза підприємством, зокрема автомобілів, морських і річкових суден, які відбудуть у тривалі рейси, тощо), поточних біологічних активів,

двох місяців для незавершених капітальних інвестицій,

до тимчасового вибуття з підприємства об'єктів основних засобів, зокрема автомобілів, морських й річкових суден, які відбудуть у тривалі рейси.

Об'єкти, періодичність та строки проведення інвентаризації у звітному році затверджуються розпорядчим документом керівника підприємства.

Розділ І. Основні засоби

Цей розділ містить інформацію за кожною групою основних засобів:

про залишки на початок та кінець року, проведені переоцінки, надходження і вибуття основних засобів протягом року, зменшення/відновлення корисності, нараховану амортизацію та інші зміни, які відбулися протягом року. Також тут зазначаються діапазони корисного використання кожної групи основних засобів.

Інформація розкривається за групами основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Для цього використовуються дані бухгалтерського обліку за **рахунками 10 «Основні засоби», 11 «Інші необоротні матеріальні активи»**.

Розділ XII. Біологічні активи

У цьому розділі суб'єктами державного сектору розкривається інформація про наявність та рух поточних та довгострокових біологічних активів, види біологічних активів, їх вартість, амортизацію, а також іншу інформацію, про активи які обліковуються на субрахунках рахунку **17 «Біологічні активи»** та інформація, визначена у **НП(С)БОДС 136 "Біологічні активи"**.



WORLD BANK GROUP
Institutions

Дякую !

